

Welgeteld één Japanse *Zelkova* is er in Leiderdorp te vinden, maar die werd in 2008 tijdens een verkiezing prompt tot de boom met de grootste X-factor van het dorp verkozen. Ivette van der Wiel van de gemeente Leiderdorp vertelt erover en werpt zich zo meteen op als ambassadeur voor deze bijzondere soort.

Auteur: Peter Voskuil

Japanse *Zelkova*: 'very important boom'

Enige *Zelkova* die Leiderdorp rijk is, krijgt sinds 2008 een vib-behandeling

De uitverkiezing in 2008 gebeurde op voorspraak van Eeke Brussee, een tiener uit de buurt waar de boom staat: 'Als ik in de boom klim, voel ik mij echt heel erg klein', schreef zij de jury. 'Maar ik beschadig niets, hoor. En weet je wat? Er leven ook veel insecten in de boom. Op het plekje waar ik zit, krioelde het van de pissebedden. Ik vind dit echt heel erg bijzonder.' Zij gaf de Aziatische boom, die overduidelijk familie van de iep is, bij die gelegenheid ook spontaan de naam 'schubbenboom'.

VIB

'Dat was een initiatief van de Bomenstichting. Ik vond dat heel spannend en ook leerzaam om te horen hoe bewoners tegen bomen aankijken', vertelt Ivette van der Wiel, beleidsmedewerker bij de gemeente Leiderdorp.

Sinds 2008 krijgt de *Zelkova* in kwestie – inmiddels meer dan een eeuw oud – als 'very important boom' een regelrechte vib-behandeling. Niet alleen

sponsorde de Nationale Bomenbank in 2008 een grote onderhoudsbeurt aan de boom, eerder had dezelfde boom al een zogenoemd bomenpaspoort gekregen. De gemeente Leiderdorp heeft enige jaren geleden een bomenbestand in het leven geroepen met dit paspoort. In dit bestand zijn de meest waardevolle bomen in de gemeente opgenomen, vaak oude exemplaren die beschermd zijn en extra goed worden onderhouden.

4 min. leestijd

Aan de Japanse *Zelkova* in Leiderdorp zit een historisch verhaal vast: zij staat op 'de Bult', een 'landje' dat in de volksmond die naam heeft omdat er een heuveltje doorheen loopt. Deze 'bult' maakte vroeger deel uit van de achtertuin van een villa, die op zijn beurt weer deel uitmaakte van het terrein van een steenfabriek. Ouderzorg, zoals deze fabriek heette, werd gesloten in 1961. Na de sloop kwamen er huizen te staan. Deze wijk is naar de voormalige steenfabriek vernoemd.

Ook de villa waarin de eigenaar van de fabriek woonde, werd afgebroken, maar een klein stukje tuin van die villa heeft tot op de dag van vandaag alle bouw- en herinrichtingswoede weten te overleven. Het ligt ingeklemd tussen een weg aan de ene kant en een fietspad met een vaart ernaast aan

Aan de Japanse *Zelkova* in Leiderdorp zit een historisch verhaal vast

Ivette van der Wiel

DE JAPANESE ZELKOVA ALS INSPIRATIEBOOM

Formeel gezien bestaat het predicaat Boom van het Jaar nog steeds, maar er is weinig aandacht voor. De redactie kon in de aanloop naar deze serie artikelen werkelijk geen groenbeheerder, boomverzorger of landschapsarchitect vinden die spontaan kon zeggen wat de Boom van het Jaar 2015 is (*Magnolia Kobus*). Daarom willen de vakbladen *Boomzorg* en *Boom-In-Business* dit uitstekende initiatief nieuw leven inblazen. Na een oproep in deze bladen om bijzonder sortiment onder de aandacht te brengen, mag in elke uitgave een boomambassadeur zijn of haar favoriete 'vreemde' boom promoten. In deze aflevering: Ivette van der Wiel van de gemeente Leiderdorp met de *Zelkova Serrata*, oftewel de schubbenboom.

de andere kant. En op dat stukje grond staan nog altijd de bomen van toen, sommige inmiddels dus meer dan 100 jaar oud. De *Zelkova* in kwestie heeft nu een diameter van bijna een meter.

Verhaal

'Een boom moet een verhaal hebben', zegt Ivette van der Wiel over haar voorliefde voor de *Zelkova* op die plek. 'Dan heeft het voor mij net iets extra's.' Niet dat zij door haar beroep per se op bijzondere soorten kickt, zo vertelt zij. 'Het draait om het beeld dat een boom op een bepaalde plek geeft. Het gaat mij niet specifiek om de soort, maar om wat de boom doet op die plek. Een boom kan net dat beetje extra aan de omgeving geven.'

Zij denkt dat het geen toeval is dat de directeur

van de steenfabriek in 1910 juist zo'n zeldzame boom als de *Zelkova* liet planten. 'Ik kan me voorstellen dat je in die tijd speciale boomsoorten in je tuin zette als je rijk was, bijna als een soort statussymbool. Want daaraan kon men zien dat je bereid was, veel geld had, verstand van bomen en smaak had. Ik denk dus dat het geen toeval was dat hier juist zo'n bijzondere soort geplant is.'

Familie

De *Zelkova* is familie van de iep; hij groeit alleen minder hard. Ivette valt sowieso op iepen, bekend ze. 'Ik vind de iep een heel mooie boom. Als ze in het voorjaar in bloei komen, met die iepenveren en heel veel bloemetjes die dicht bij elkaar zitten, dat heeft echt iets, vind ik.'

Ivette studeerde tuin- en landschapsinrichting in Velp. Toen ze klaar met haar opleiding was, keerde ze terug naar het westen. 'Ik ben expres teruggekomen naar de Randstad, omdat hier veel minder groen is en het een veel grotere uitdaging is om daar wat van proberen te maken', vertelt ze daarover. 'Ieder hoekje, ieder plekje heeft een functie in de Randstad. Daarom is de plek waar deze boom staat uniek. Een landje, waar heb je dat nog?'

Als beleidsmedewerker groen en water heeft ze onder meer als taak om groenstructuurplannen

voor de gemeente op te stellen. Zij kiest niet zelf de bomen, maar omschrijft het beeld en de sfeer die de beplanting moet oproepen. Beheerders zoeken daar dan in overleg met bewoners een soort bij.

Ivette werkt sinds 2000 voor de gemeente en klonk in die tijd op van junior beheerder tot beleidsmedewerker. 'Dat betekent dat je op een steeds hoger abstractieniveau moet functioneren', zegt zij zelf over die carrièreontwikkeling. 'Daar groei je in de loop der tijd in.'

Esdoorn

Ivette vindt het eigenlijk wel jammer dat bijzondere soorten vaak niet leverbaar zijn. 'Ik heb in mijn beheerderstijd wel eens een esdoorn uitgezocht in een heel dik bomenboek', vertelt ze uit eigen ervaring. 'We gingen een nieuwe weg aanleggen en ik zag het al helemaal voor me, wat een prachtige laan dat zou worden. Maar toen bleek die esdoorn niet in zulke grote aantallen te leveren. Daar heb ik van geleerd dat je speciale bomen ook een speciaal plekje moet geven.'

De *Zelkova* is volgens haar een boom die ook prima geschikt is om als landmark te dienen

De *Zelkova* is volgens haar een boom die ook prima geschikt is om als landmark te dienen: als solitaire boom, bijvoorbeeld bij een bijzonder gebouw, een belangrijk kruispunt of aan het einde van een zichtlijn die je wilt benadrukken.

Vakgebied

Is er veel veranderd in haar vak in de vijftien jaar dat zij actief is bij de gemeente Leiderdorp? Ivette: 'We zijn bewuster gaan kijken waar we een boom neerzetten. Voordat we een rij bomen planten, denken we meer na over hoe breed de boom gaat worden, wat de eindafstand is. En als het om straatinrichting gaat, worden de bewoners er tegenwoordig veel meer bij betrokken. Dat gebeurde vroeger bij uitzondering.'

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-5304